

# Setmanari de Banyolas

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Banyolas: . . . . . 1'00 pta. trimestre.

A fora: . . . . . 1'50 »

Número solt: 10 céntims.

**Periódich d'acció catòlica**

Redacció y Administració:  
Carrer de Girona, Número 6 A

Banyolas, 13 de Agost de 1911

Anuncis y comunicats á preus convencionals  
No's tornan els originals

## D. Francesch Darder

FILL ADOPTIU DE BANYOLAS



¿Per qué'l Sr. Darder ha sapigut de tal modo captarse la estima dels banyolins?

La contesta es fácil. Cada població estima d'un modo especial aquelles coses que constitueixen sa principal excelencia distingintla ventatjosament de les altres.

La nostra vila ne posseheix una de aquestes excelencies y la estima com á joya predilecte, com son més rich tresor.

Aquest tresor es el nostre Estany que, tan per la riquesa que porta a la agricultura e industria, com per les recreacions que proporciona, com per la fruició estètica que'ns produheixen ses aygues pures y sos deliciosos encontorns, constitueix l'objecte predilecte de nostres afectes.

Pot haberhi entre'ls banyolins tota classe de gustos y d'inclinacions, pero tots convergeixen en estimar ab tot la

afecte a son Estany, a aquest grandióspill que'ns ha regalat el Creador, en qual brunyida superficie sembla s'hi reflectin totes les esperanses y amors de la població de Banyolas.

Tinguent aixó en compte ¿qué té de estrany que la persona que, al venir aquí cumplint lo que li encomenà la Ilustre Junta de Ciències Naturals de Barcelona, al entociasmarse pel nostre Estany, proposantse ab gran interés enriquirlo ab bones qualitats de peixos, conquistés tot seguit la simpatía dels banyolins?

Mes, si aixó 'l feu simpátich a tots desde 'ls primers moments, lo que ha realizat després l'ha fet acreedor a la gran estima que li protessa 'l poble de Banyolas.

Tots hem vist l'interés ab que'l senyor Darder ha emprés sa obra; la tirada de algunes varietats de peixos que's feu l'any passat, portats de Barcelona, algu-

nes de quals especies habia de poch temps introduhit allí y aclimatat el senyor Darder; la exposició de piscicultura que baix la seva acertada direcció portá a cap l'Ajuntament; la festa del peix que se celebrá pel passat Sant Martí junt ab la inauguració de la exposició dita, commemorant y donant importancia a la gran obra de repoblar l'Estany y educant a la vegada 'l poble en el sentit de ferli estimar aquestes coses; sos escrits en periódichs locals (que molt agraheim) donant a coneixer a alguna de aquestes varietats de peixos; la iniciativa de instilar el laboratori igitogénich que baix sa acertada direcció acaba de construir l'Ajuntament, ab lo qual se obtindrà la cria artificial de peixos, que podran ser tirats en quantitats extraordinaries tots els anys al Estany, assegurantse de aquest modo la seva repoblació, y, finalment l'haberse compenetrat tan de'ls desitjos nostres y haverlos secundat ab tan d'interés y promés secundarlos en lo sucesiu fins a obtenir la completa repoblació del Estany; tot aixó ha motivat el gran agraument de Banyolas al Sr. Darder y ha sigut causa justificadíssima del homenatge que se li va a tributar en les próximas festes proclamantlo fill adoptiu de la nostre vila.

SETMANARI DE BANYOLAS s'ossocia del tot al tal homenatge y saluda afectuosament á D. FRANCESCH DARDER FILL ADOPTIU DE BANYOLAS y li desitja tota classe de prosperitats y un felis éxit en l'obra que está realisant de repoblació del Estany a fi de que'ls nostres fills y'ls fills dels nostres fills, al reportar els fruits de la mateixa, puguin sempre pronunciar ab la més afectuosa gratitud el nom de nostre fill adoptiu.

**DON FRANCESCH DARDER**  
DISTINGIT NATURALISTA

El Sr. D. Francesch Darder, á qui Banyolas proclama fill adoptiu té adquirida

una rubusta personalitat com á naturalista com á escriptor y com á organisador y capás pera traduhir en fets práctichs sos coneixements científichs.

Es el Sr. Darder, professor veterinari havent al mateix temps fet molts estudis sobre medicina y sigut deixeble del Sr. Latamendi á qui ajudá en els treballs per aquest realitats sobre vacunació.

En l'any 1869 fundá y dirigí una revista ilustrada titulada *Zoquerichs*.

Després dirigí *El Naturalista* revista de historia natural, cassa y pesca.

En 1892 essent individu de la Junta Municipal de ciències naturals de Barcelona rebé l'encárrech del Municipi de fundar la colecció zoológica del Parch, á la que tan d'impuls ha donat mereixent per l'èxit de sa direcció tota clase d'elogis.

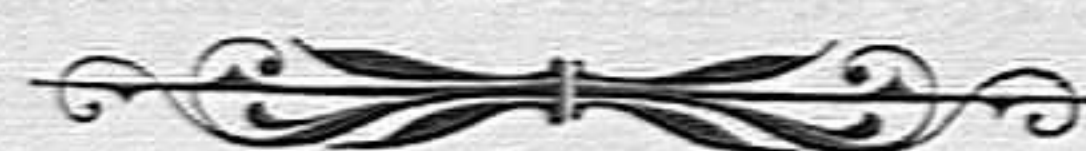
Es autor de una multitud de obres de zoologia, entre les quals recordem *La hidrofobia*, *La triquina* y *La triquinosis* premiada ab medalla de plata, *El canjeo*, *la liebre y el lepórido* del qual s'han fet tres edicions, *Cria de las ocas*, *Manual de veterinaria*, *Exterior del caballo y conocimiento de su edad* premiada ab 1.500 pessetes en un concurs de aprofitament del Parch. Té també un tractat sobre la cria dels coloms.

Además el Sr. Darder es el primer que ha explotat á Espanya ab bon resultat la incubació artificial.

De sos treballs per aclimatar á Barcelona, ab l'idea de propagarles á tot Catalunya, varietats escullides de peixos, no 'n direm res porque son de tots nosaltres prou coneguts.

Com á prova de lo que en aquest ram ha realizat, podem dir que ha lograt á Barcelona la reproducció del salmó aclimatantlo allí, cosa que 'ls naturalistes creyan impossible, ja que aquest peix sols se reproduhia fins are en rius d'aygues extremadament fredes.

Pels treballs que 'l Sr. Darder ha realizat en la colecció zoológica del Parch y en el laboratori igitogénich ha merescut els mes grans elogis de la Junta de Ciències naturals y Ajuntament de Barcelona.



## MATINAL

Dins l'espessor del jardí  
juga y riu una fontana,  
assegudes vora 'l raig  
tres nines jugan y cantan.  
El cel es pur y seré,  
es fresca la matinada,  
el sol hi envia somrient  
un devassall de llum blanca.  
A la besada del sol  
roses y clavells esclatan,  
gota a gota suaument  
regalina la rosada.  
El fullatje fá remor  
y se remouen les branques,  
doblegantse al ventijol  
que les besa y amanyaga;  
hi traspuia el sol-solet  
ténues raigs de sa llum clara.  
El sol puja triomfant  
per la immensa volta blava  
y la flaire virginal  
de les flors arréu s'escampa;  
xerrotejan els pardals  
tot saltant de branca en branca;  
els moixons desde 'l niuhet  
fan oir llurs rellades;  
la claró del astre-rei  
desfá les boires triomfanta.  
Natura está de triomf  
y en vida novella esclata.  
Assegudes vora el raig  
de la font, les nines cantan  
una cançó angelical  
d'ignoscencies y rialles.  
Juguinejan am la font  
y de mullena s' amaren,  
riuen y beuen ensemps  
y l' una se riu del altre.  
De tant riure tot beguent  
s'ennuegan y s'espantan,  
la petita de les tres  
cau de peus dintre de l' aigua.  
Les altres riu que riuás  
dels gemecs de sa germana,  
qu'es posa a riure també  
y juguineja am les altres  
boi saltant per el jardí  
amagantse entre les plantes...  
...y la font va murmurant  
amb sa veu enrogallada  
una cançó matinal  
d' armonía indescribable.

JOAN QUER

Girona 3-VIII 1911.

## Vila de Banyolas

**Programa general de las Festas  
extraordinarias que celebra-  
rá aquesta vila en los días 14,  
15, 16 y 17 d'Agost.**

DIA 14

Matí, á las 10. — Mercat setmanal extraordi-  
nari.

Tarde, á las 5. — Repartiment de bonos als  
pobres de la Vila en las Casas Consistorials.

Nit, á las 9. — Sardanas llargas en la Plassa  
de la Constitució precedidas de passants é illu-  
minacions.

DIA 15

Matí, á las 6. — Gran diana per las orques-  
tas.

A las 7. — Concurs de pescadors en lo es-  
tanyol del Vilá, organísat per la Societat «La  
Carpa», concedintse premis consistents en ob-  
jectes d'art y en metàlich. Per pendre part en  
lo concurs, deurá inscriurers antes y abonar los  
drets establerts.

A las 8. — Esmorsar piscatori á Porqueras,

á quin objecte quedará establert un servey es-  
pecial de canoas-automóviles de Banyolas á Por-  
queras.

A las 10. — Ofici solemne en la Iglesia de  
Santa María dels Turers.

A las 11. — Arribada de las Autoritats supe-  
riors de la provincia, representants del Ajunta-  
ment de Barcelona, de la Junta de Ciencias Na-  
turals, Comissionats de entitats y Corporacions  
populares, Agrícolas é industrials, interessadas  
en lo foment y propagació de la Piscicultura  
catalana.

A las 11 y mitja. — Sardanas en la Plassa de  
la Constitució.

Tarde, á las 2. — Concerts en las Societats.

A las 3. — Sardanas en la mateixa Plassa.

A las 4. — Grans regatas en lo Llach, orga-  
nisadas per lo «Real Club de Barcelona» y en  
las que se adjudicarán valiosos premis.

A las 7 y mitja. — Hermós Ball de Gentile-  
sa; per pendre part en ell caldrá inscriurers  
previament.

Nit, á las 9 y mitja. — Funcions teatrals, ci-  
nes y balls en totas las Societats.

DIA 16

Matí, á las 6. — Gran diana per las orques-  
tas.

A las 10. — Homenaje á D. Francesch Dar-  
der y Llimona á qui se li fará entrega del títol  
de fill adoptiu de Banyolas, consistent en un  
artístich pergami y un rich album en el que hi  
han firmat totas las autoritats locals y repre-  
sentacions del poble en totas las sevas manifes-  
tacions.

A las 11. — Inauguració oficial del Labora-  
tori Ictiogenich instalat en la Casa de la Vila.

A las 12. — Vermouth d'honor en obsequi  
dels forasters y convidats.

Tarde, á las 2. — Concerts instrumentals en  
las Societats.

A las 3. — Sardanas en la Plassa.

A las 4 y mitja. — Festa del peix, organisa-  
da per la Junta Municipal de Ciencias Naturals  
de Barcelona. Llensament en lo Llach de mil-  
lers de peixos en grans globos de cristall, assis-  
tint hi tots los nens y nenas de las Escuelas pú-  
blicas y particulars de la vila, la Colonia de  
Barcelona, las Autoritats y Representacions,  
Prensa, tripulacions y demás convidats. Des-  
prés de cantar los escolars l' Himne del Peix,  
serán obsequiats ab dolces.

A las 6 y mitja. — Passeig náutich en lo  
Llach per las tripulacions forasteras y pels afi-  
cionats de la vila, ab barcas artísticament an-  
galanadas.

A las 8. — Gran festa nocturna en lo Llach,  
simulacro de combat naval, precedit de una  
artística cabalgata en la que hi concurrirán  
gran nombre de embarcacions il·luminadas y  
adornadas segons épocas y paisos.

A las 9 y mitja. — Gran funció dramática de  
gala en lo Teatre Principal, en el que en honor  
y obsequi del Sr. Darder se posará en escena  
lo celebrat drama d'Guimerá, titolat «La reyna  
jove» y quin desemenyo corrirá á caarech de  
una aplaudida companyia de Barcelona.

DIA 17

Matí, á las 12. — Festa de Beneficencir. El  
Sr. Darder obsequiará ab un dinar als pobres  
del Asilo de las Hermanitas.

Tarde, á la 1 y mitja. — Banquet popular  
dedicat al Sr. Darder ab motiu de haber sigut  
nomenat fill adoptiu de Banyolas.

A las 5. — Sardanas de despedida en la  
Plassa.

NOTAS

Las condiciones per lo Concurs de pescadors  
y las de las Regatas se expressarán en progra-  
mas especiales.

Per lo Banquet popular s' admeterán ins-  
cripciones en las Societats y la Casa de la Vila  
hasta el día 14 inclusiu.

En los espectáculos que tindrán lloch en lo  
Llach, ha procurat la Comissió tot lo conve-  
nient pera que no hi manqui ni asientos ni tot

lo necessari pera comoditat dels concurrents.

Los drets de inscripció per lo Ball de Gen-  
tilesa consistirán en una peseta, entregantse á  
cada inscrit lo distintiu corresponent.

Punts d' inscripció: Ferrería d' en Jaume  
Saguer y en la Secretaría del Ajuntament.

Los preus pera veurer las Regatas ab co-  
moditat serán los següents:

Palco ab vuit entradas: 10 pesetas.

Entrada y asiento: 40 céntims.

Entrada general: 15 id.

Despaix de localitats: Desde el día 10, en  
la Secretaría del Ajuntament y el día 15, en la  
Taquilla, desde las 2 de la tarde.

Nota important.—Hi ha una Comissió es-  
pecialment encarregada de pecurar hospeda-  
je y tots cuants informes necessitin los foras-  
ters.

Además se conta també ab Garages sufi-  
cients pera cuants automóviles vinguin.

LA COMISSIÓ DE FESTAS.

## La mentida respecte d'Espanya

Acaba de publicarse la traducció espa-  
nyola del llibre de Mr. G. N. B. Vard, *La  
verdad acerca de España*, que estaria molt be  
no més cambiantli 'l títol ab aquest altre,  
*La mentira acerca de España*.

Végingse algunes de aquestes mentides  
que l'escriptor inglés estampa en la seva  
obra:

«A excepción de los empleos en los ra-  
mos de la Deuda de Aduanas, ningun em-  
pleado tiene seguro el puesto por más allá  
de la vida oficial del ministro que se lo  
diese.» (Pág. 49.)

«Se calcula que una tercera parte de  
las riquezas del país pertenece a la Iglesia,  
y especialmente á las órdenes religiosas.»  
(Pág. 66.)

«La papeleta de comunió es con fre-  
cuencia reclamada como condición para ob-  
tener un empleo.» (Pág. 85.)

«El gobierno (para el secuestro de pe-  
piódicos denunciados) rodeaba la redacción  
con cordones de policía, oficiales de guar-  
dia *espada en mano* invadian frecuentemente  
las oficinas en busca de números de las  
ediciones prohibidas.» (Pág. 87.)

«Aunque se reconoce á los disidentes el  
derecho de construir sus iglesias... estos  
edificios deben construirse en calles secun-  
darias.» (Pág. 95.)

«Una palma comprada en la iglesia ó  
en una tienda autorizada, y colocada en los  
hierros de un balcon, sirve de talisman con-  
tra las brujas, Satanás y el mal de ojo.»  
(Pág. 106.)

«Una recopilación de las inmoralidades  
y muertes cometidas por el clero de quince  
años á esta parte, consternaria á la cris-  
tiantad entera.» (Pág. 109.)

«Pocos frailes salen á la calle sin llevar  
un revólver ó un puñal.» (Pág. 120.)

«Los miembros de la orden de la Vir-  
gen (?) han llegado á editarse un Regla-  
mento de defensa... En determinados dias  
los monjes saldrán á lugares despoblados  
donde harán el ejercicio militar. La comu-  
nidad se compone de una línea de tiradores  
(los novicios) y una reserva (los padres).»  
(Pág. 120.)

«Estas tácticas criminales (alude á las  
bombas de Pallás y del Liceo) inspiraron á  
la policía y á los clericales los atentados  
con explosivos á que acudieron hace pocos  
años, como pretexto para atajar la propa-  
ganda anarquista.» (Pág. 163.)

«Los gobernadores militares, con fre-

cuencia los más ignorantes de las leyes,  
son capaces de adoptar caprichosamente  
decisiones arbitrarias, multando á los ciu-  
dadanos y, si así lo desean, aumentar sus  
ingresos en diez mil pesetas anuales.» (Pá-  
gina 172.)

D' aquesta manera hi ha escriptors es-  
trangers que teixen l' historia d'Espanya.

Aixó indigna, pero encara indigna més  
el que aquestos llibres son invocats com á  
obres de text, com á fonts de veritat per  
determinats espanyols.

Y, més que tot, indigna y subleva el  
veurer que totes aquestes y altres marra-  
nades, escrites per estrangers contra Es-  
panya, al objecte de rebaixarla y deprimir-  
la, son copiades de lo que's diu aquí en de-  
terminats periódichs y mitins.

No son els estrangers sino els mals es-  
panyols els que inventan aquestes infa-  
mies.

Tot aixó es obra del sectarisme espa-  
nyol que, ab tal de perseguir á la Religió y  
donar gust á la masoneria internacional,  
no repara en insultar á la Patria, en rene-  
gar de nostre historia, tradició y grande-  
ses, y en véndrer tots els nostres tresors á  
cambi de lograr un grau més de impietat  
entre nosaltres.

## Colonia escolar de El Collell (1)

Después de seis horas de viaje y habiendo  
salido de Barcelona á las siete llegamos á Ba-  
nyolas. En verdad que algunos de los niños lle-  
garon á marearse por el viaje, pero el mareo  
de éstos y el fastidio que les causó el trayecto  
lleno de polvo que media de Gerona á esa á los  
más, pronto había de quedar compensado por  
el afectuoso saludo que los nobles banyolenses  
nos preparaban. Nos aguardaban el alcalde se-  
ñor Estartús y el señor Hstench, los cuales, junto  
con otros señores cuyos nombres sentimos no  
recordar, nos acompañaron á la Fonda Buixó  
en donde nos tenían preparada tan suculenta  
comida, que muchos fueron los niños que con-  
vinieron en que aquello solo compensaba con  
creces muchas el sacrificio del viaje.

Mas tarde el señor Estartús organizó una  
visita á las Escuelas en donde empezaron á  
confraternizar nuestros colonos con los niños de  
la población, cantando juntos el «Canto á la  
bandera». Que de bellezas no admiramos lue-  
go por los alrededores de la villa, con los mag-  
níficos paseos y arboledas del estanque, cuyas  
amenidades resultaban más notables por la ama-  
bilidad con que nos daban explicaciones dis-  
tinguidas personalidades que, pareciendo adi-  
vinar nuestro pensamiento, no nos daban ni si-  
quiera tiempo para formular pregunta, pues  
antes de ello ya se extendían con mucho á lo  
que bastaba á satisfacer nuestra curiosidad.  
Tanto era su interés por complacernos.

A todo ello llegamos á la Puda, en cuyo  
lugar se nos tenía preparado un refresco que  
tomamos después de visitar el establecimiento  
de baños anexo para despedirnos luego, no sin  
antes pronunciar un pequeño discurso uno de  
los alumnos más aprovechados del señor Es-  
tartús y dar unos cuantos vivas que fueron con-  
testados unánimemente por todos cuantos con-  
currieron á tan simpática fiesta.

Difícil sería explicar la satisfacción que en  
totos nosotros produjo lo reseñado. ¡Los afectos  
del ánimo con dificultad los transcribe la  
pluma!

(1) Encar que en el present escrit se relaten  
varies de les noticies detallades en el passat  
número sobre l' arribada de les Colonies esco-  
lars á la nostra vila, ab moltíssim gust el publi-  
quem per la importancia que tenen les afectuo-  
ses manifestacions expressades per son autor  
en vers la nostra població y sos habitants que  
vivament agrahim.

Solo nos resta decir que esperamos de tantos nobles señores como se dignaron obsequiar-nos sabrán comprender que la causa de que ni siquiera pudiéramos estrechar sus manos amigas no fué otra que la falta material de tiempo, por cuyo motivo hacemos votos para que en otra ocasión nos sea más pródigo.

El Collell 4 Agosto 1911.

ANTONIO PERICH,  
Profesor de la Colonia escolar.

## Conservació del blat

Al veurer que 's presentan en el mercat respectables cantitats de blat, unes vegades calent y altres rosegat pel corch ens causa un dolorós efecte, agravat per les queixes dels venedors. Com á consequència lo primer que se nota, es disminució de cantitat y de pes y luego perdua de valor, puig un insecte ataca el germen inutilisantlo per sembrá y un altre foreda y mina 'l gra mentjantse la farina, perjudicantlo per els dos conceptes á que se l' destina. Donant com á resultat final, una baixa de preu, si es que s' pot vendre; es un verdader desastre per el productor. Aquesta perdua es tant més sensible perque gravita única y exclusivament sobre els ingresos, á diferencia d'una mala cullita quin perjudici's troba atenuat perque empobreix menos la terra y menos cost de recolecció y transports. La perdua per un producte averiat no sols es merma per el productor sino per la comarca, per la riquesa general influent en la carestia de subsistencies, sobre tot tractanse d' un article. tant interessant com el blat.

Aquestes consideracions ens han desidit á generalisá 'l medi de que fa molts anys ens valem per conservar-lo, tant sensill y económic com sigui y al alcans de tothom. Basta de preambuls, anem al gra.

Petits insectes alats ó papellonetes, de tots coneguts, de quin nom, descripció y clasificació científica no'ns ocuparem, solen presentar-se, si bé en petit número, cap á últims de Juny, procedents dels pallers, cuadros, graners y demás llochcs que contenen residuos de la cullita anterior. Al principi de la segona quinzena de Agost, ó antes, solen presentarse en gran escala en els graners, suposem será la segona generació, á depositar sos ous sobre l' blat, en previsió de que al naixer el petit corch trovi immediatament aliment per atendre al seu rápit creixement.

Una vegada comensada l' invasió, 'l calor propi de l' estació, serveix de lloca diguemho aixís, per cová els ous dels que en pochcs dias naixen una infinitat de cuquets, quins ab el calor que desentrotllan com tot ser vivent elevan la temperatura calentant la massa del gra, favorequent el rápit naixement dels últims y els que les papellonetes van posant. En aquest estat se aconsellan diferents procediments casu-lans per salvar el gra; uns l' estenen perque se refresqui y lo que logran es proporcioná al insecte major superficie de blat per la postu a; altres colocan pollets en el grané, quins se menjan una porció de cuchs quant ja han fet el dany ans de que passin al estat de crisálida; no falta qui 'l torna á garbella logrant separá una porció de corchs y blat malmés; també s' aconsella cubrí 'l blat amb pells d' ovella quin costat de la llana toqui 'l gra en la que dihuen se refugien els insectes que luego poden donarsé á las gallines. M. Batssonet asegura que si se posa l' blat en dipósits de tusta enquitranada, l' olor fa marxá 'ls insectes. No 'n citarém més per créureho inútil. Ab tot no duptém, que per medi de temperatures estremes de fret y calor y tractaments químichs ben estudiats se contindrà l' invasió, més no son del domini dels pagesos á qui ens dirigim y regularment se

perjudicaria l' germen del gra y la bona calitat de la farina.

Nosaltres procurém que no arribi á tal estat, preferim prevení que curá. ¿Cóm lograrho? facilmente, evitant el contacte del insecte alat ó perfet ab el gra, lo que conseguim colocantlo, ans de la aparició de las papellonetes, en sachcs ben espesos y lligats; les saques que han servit per contení sagon generalment son massa clares, no obstant poden molt ben utilizarse colocantlo en dos, l' una dintre l' altre. Sembla donen bon resultat les que han contingut adops químichs ans de rentarles per repugnar l' olor als insectes: no ho em probat. En defecte de sachcs pot colocarse encanats de canyes folrats de roba y ben tapats. També servexen els dipósits fets ab tempanells de rajols cuberts ab roba, mes necessita molt cuidado per evitá que no s' comuniquin per las cretles que solen quedá entre la roba y la paret. En defecte de sachcs y canats se salva posat en una pila com se trova en la era, ben cubert de roba. Aquest es el medi que usém fa molts anys sempre ab bon resultat. Interesa ferho immediatament despres de batre; ó al menos ans de la aparició de les primeres papellonetes, garbellarlo y colocarlo. Alguna vegada depositan els ous ans de batre, lo que es molt poch frequent y te poca importancia. Convé colocar en els graners alguna cantitat de blat descubert del que primer deu moldres, ahont les papellones satisfant sa necessitat de deshovar en lloch de buscá la manera d' introduirse en el que 's tracta de conservar.

També s' aconsella com á mida preventiva el colocoarlo en silos quina temperatura no arribi á 25 graus centigrans: no duptem pot doná resultat satisfactori.

Si al batre algun dia s' mulla, interesa posarlo apart y móldrel el primer, puig l' humitat encara que torni á secarse es contraria á la bona conservació.

JOSEPH ANGLADA.

Vilert, Agost de 1911.

## La romeria al Collell

Les ordres terceres d'aquesta vila, Olot Collell y Girona, han organiat una gan romeria-plech al Santuari de la Verge del Collell, pera el diumenge próxim.

La finalitat de la romeria, es combátrer el deshonorós vici de la blasfemia.

Es d'esperar que la nostra vila y sa comarca, respondrán, com altres vegades, a la crida dels organiadors, donchs, l'objecte qu'aquestos persegueixen no pot ser més simpátich.

Además dels actes religiosos qu's celebrarán en el Santuari, se farà un mitin al aire lliure en el que hi pendrán part, entre altres oradors, el Diputat a Cors per Olot, don Pere Llosas, el jove Don Vicens Carbó y altres de Girona, de Mieras y d'aquesta vila.

Per les noticies que 'n tenim, resultarà la romeria de diumenge un acte concurregudís-sim y de gran trascendencia.

## Bibliografía

### Estragos de la mala prensa.

Es el título de un discurso que, esmeradamente impreso en un folleto de 32 páginas, ha llegado á nuestras manos.

Fué pronunciado por el R. P. Fr. Ambrosio de Valencina en la fiesta del «Tercer Certamen Periodístico» celebrada en el Seminario de Sevilla.

El autor, veterano periodista, merece una felicitación entusiasta que le enviamos de todo corazón.

Y el discurso merece ser divulgado por toda España, para lo cual ayudará su precio de 20 céntimos ejemplar en los pedidos de cinco ejemplares en adelante. Un ejemplar sólo vale 25.

Pídase á Sevilla al Administrador de «El Adalid Seráfico», Convento de Capuchinos, ó al Administrador de *Ora et Labora*, Seminario Pontificio.

**Grata visita.**—Después de varios meses de ausencia motivada por la necesidad de atender á los deberes escolares, llama de nuevo á las puertas de nuestra redacción el simpático *Ora et Labora*, órgano de la obra de propaganda de los seminaristas españoles cuyo centro radica en el Seminario de Sevilla.

No exageramos nada si decimos que de su atenta lectura se obtiene una impresión optimista que reanima y conforta el espíritu.

El número que nos mueve á trazar estas líneas es sumamente interesante por tratarse en él, á la luz de las últimas disposiciones de Su Santidad Pío X sobre la materia, las relaciones que deben existir entre los seminaristas y la prensa.

La descripción que se hace del funcionamiento del Centro de Sevilla, es altamente edificante y quisiéramos fuera leida por cuantos contribuyen con sus limosnas al sostenimiento del mismo.

Más aún. Creemos que ninguno de nuestros lectores tendría que arrepentirse si se suscribiese á *Ora et Labora*. Por solo una peseta recibiría cuatro números de *Ora et Labora* y cuatro de *La Palestra*, donde ven la luz los trabajos premiados en los Certámenes periodísticos. Todos los números son de ocho páginas.

Hay que decir, aunque en otro sentido que el célebre crítico: el papel vale más.

## Crónica

Diumenge al matí fou viaticat nostre benvolgut amich don Leandre Casamor, de resultas d'una caiguda. Que nostre Senyor li concedeixi un prompte restabliment.

Ha sigut nombrat organista de la Parroquia d'aquesta vila nostre estimat amich y suscriptor el Rvnt. D. Albert Burch, que fins ara havia sigut Missionista y organista del Monestir.

Está al públich, per 30 dias que terminan el dia 22 del actual, el projecte d'alumbrat eléctich pel carré y poble de Mata, que vol instalar D. Domingo Tarrés.

La destrucció de la mosca de l'oliva es un assumpto de gran interés per els pahissos dedicats al cultiu de l'olivera com Espanya.

Posar el abrich de la mosca a tan preciat fruit equivaldria a aumentar la producció del oli de nostre pahís quant menos en el doble del valor que avuy representa. Tan trascendental problema s' ha lograt resódrer a Italia ab el procediment ideat per un de sos més coneguts ontómologos. La revista «El Cultivador Moderno» de Barcelona, atenta sempre a la defensa dels interessos dels agricultors, publica en son últim número un interessant article donant a conéixer dit procediment.

Aquells de nostres llegidors a qui pugui interessar tan apreciable trevall poden solicitar un número a la administració de dita revista, carrer Notariat, 7, Barcelona y'ls será remés gratuítament.

Dimecres, a la tarde, va morir el Reverent Ramón Nen, capellá del Assilo dels Desamparats d'aquesta vila, després de rébrer els Sants Sagraments.

A les hermanites dels pobres y a la familia del difunt, enviem el nostre pésam.

Ab molta solemnitat va fer, dilluns, la seva professió religiosa en el Convent del Sagrat Cor de Jesús, Sor María de la Concepció, en el sigle María dels Angels Vilahur y Casellas, apadrinantla sos germans don Joseph M.<sup>a</sup> y esposa de aquest Sra. María de la Pietat Pedrals. Li va péndrer els vots y va ferli el sermó, el cosí de la professant Dr. Narcís Prats.

Acabada la ceremonia religiosa, va servirse als invitats un espléndit banquet en el local del «Patronat Obrer Tradicionalista», per el nostre amich y suscriptor Sr. Pere Boixó.

A la novella novaja, padrins y familia, la nostra més coral enhorabona.

El Diputat a Corts per Granollers, Sr. Plajá ha escrit al Sr. Darder, comunicantli que probablement vindrá a Banyolas, aquestos dies, una caravana de 10 ó 12 automóvils, pera presenciar les nostres festes.

També vindrán, entre moltes altres personalitats el Sr. Governador Civil y el Delegat d'Hisenda y probablement el Sr. Fournier.

De les varies personalitats á les que s' han demanat permís pera les Regates, han contestat afirmativament, entre els Senadors, els senyors Bofarull y Bosch; el Diputat pel districte Sr. Fournier y els Diputats provincials senyors Riera, Vilahur, Coromina y Xifra.

Hem rebut l' alocució dirigida als católics de Banyolas y de tota la Diócesis, per la Comissió organiadora de la próxima Romeria á Montserrat, que tindrà lloch els dies 3, 4, 5 y 6 d' Octubre.

Un altre dia la publicarem juntament ab les condicions. Entretant acceptem el nomenclament de Subdelegat ab que distingeix al nostre Director y l' agramim.

Pera l'instrucció del expedient que prevé l' article 14 del Reglament de carreteras vigent, estaré de manifest al públich en la Quedatura d'Obres públiques durant el plasso de 30 dies el projecte de la carretera del Estat de Sant Gregori a Sant Miquel de Campmajor per Canet d'Adri y Pujarnol, que interessa als termes municipals de Sant Gregori, Canet d'Adri, Porqueres y Sant Miquel de Campmajor a fi de que'ls particulars y pobles interessats puguin fer les observacions que'ls hi sembli per medi de reclamacions dirigides al Sr. Gobernador dintre 'l referit plasso, les quals haurán de referirse sobre 'l trassat més convenient baix el punt de vista dels interessos de la localitat ó regió a que afecta la vía y de la classificació u ordre de dita carretera.

Dimecres passat tingerena un reunió els propietaris de Fontcuberta per estudiar la conveniencia de demanar al Estat, dintre la vigent legislació, un camí vehinal de Fontcuberta a Banyolas, en el cas de que, a causa de les últimes disposicions del Ministre de Foment, no pogués prosperar el projecte de carretera que'l Sr. Fournier lográ inclouer en el plan general de Carreteres del Estat.

Segons noticies dits propietaris tractan de tenir un altre reunió ab entitats de Banyolas per estudiar aquest assumpte y pendrer una determinació.

Fábrica de paper "contínuo,"

Especialitat en papers colats  
per a la indústria tapera

**Joseph Frigola**

Banyolas (Borgoña)

**LA CATALANA**

Ferreteria, quincalla y taller de llauneria

**Jaume Saguer y Barcelo**

Plassa, 1 y Mercadal, 1.—BANYOLAS

Ferramentas per obras, objectes de cuina y tot lo concernient al ram.

Vidras plans, carburo de calci y teixits metàlichs

Especialitat en gasometres

Instalacions per gas y aygua

Administració de las ayguas potables d'aquesta.

**CIRILO MASOLIVER**

PINTOR Y DORADOR

Colocació de papers pintats

Valls, 19.—BANYOLAS

XACOLATA

**Torrent**

CASA FUNDADA EN 1780

Puresa garantida.

Proveidors de la Reial Casa.

Premiada en ditinstas Exposicions.

**CLASSES ESPECIALS**

per a colegis y comunitats relligioses.

Especialitat en la fabricació de xacolats fins

ab canyella y vainilla

**DESPATX CENTRAL**

Escribanías, 8.—Banyolas

**LA VIOLETA**

**GARPINTERIA**

— DE —

**Joseph Romans**

Carrer Major.—BANYOLAS

FÁBRICA DE CALS HIDRAULICA, GUIX Y CIMENT

— DE —

**Vicens Laqué**

Banyolas

CICLISTES: Si voleu estar ben servits, en BICICLETES accesoris y tota mena de reparacions, dirigiuvos al conegut ciclista

**Joseph Figuls**

Especialitat en pneumáticos.

HEAGLE HUTCHINSON.

— BANYOLAS —

**Tenda LA CONCEPCIÓ**

— Pintures, pincells, barnissos de totes menes —

**JOAN PUJOL**

TURERS, 8.—BANYOLAS

**Acreditada Fábrica**

— DE —

PASTES PERA SOPA



Gran Fábrica de Chocolates

**EL LAGO**

— DE —

**Lluís Tremoleda**

CARRER DE GUIMERÀ.—BANYOLAS

Fábrica de Xacolata

DE

**Dolores Torras**

BANYOLAS

**COLEGIO DE LA Inmaculada Concepcion**

Dirigido por H.H. Maristas GERONA  
de 1.<sup>a</sup> y 2.<sup>a</sup> Enseñanza y Comercio

Admite alumnos internos y externos.

Local completamente transformado y modernizado, de inmejorables condiciones higiénicas.—Trato esmerado.

Resultados del curso anterior

Matrículas de honor.	45
Sobresalientes.	105
Notables.	69
Aprobados.	114

Para informes dirigirse al Sr. Director.

BARBERIA

DE

**Jaume Geli Verdaguer**

Carrer Major, 23 y Plaça de la Vila, 21  
BANYOLAS

**L' Union**

Compañía anónima de seguros contra incendis  
Fundada en 1828

**LA NEW-YORK**

Compañía de segurs sobre la vida  
Fundada en 1865

**L'Assicuratrice Italiana**

Societat anónima de segurs contra 'ls accidents y reassegurs

Representant á Banyolas: EUDALD GARCÍA

Granades y aparatos "Biosca,"  
matafochs sistema

Unich representant y venedor en la Provincia

**Jaume Casellas** Constructor d'obras

Plassa del Dr. Rovira, 1.—BANYOLAS